

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1936.

Andra kammaren.

Nr 19.

Fredagen den 20 mars.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 13 och den 14 innevarande mars.

§ 2.

Föredrogs samt hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 224, angående gäldande av kostnader för marklösen m. m. i samband med anordnande av farled Ramsvikskilen—Ålstenshamn.

§ 3.

Vidare föredrogs var för sig de på bordet liggande motionerna; och remitterades därvid

till jordbruksutskottet motionen, nr 653, av herr *Lövgren*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 654 av herrar *Brädefors* och *Hagberg* i Luleå; och

nr 655 av herr *Norell m. fl.*; samt

till statsutskottet motionerna:

nr 656 av herr *Bengtsson* i Kullen *m. fl.*; och

nr 657 av herr *Norling m. fl.*

§ 4.

Härefter föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden nr 48 och 49, första lagutskottets utlåtanden nr 23—26, andra lagutskottets utlåtande nr 22 samt jordbruksutskottets utlåtanden nr 31—35.

§ 5.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Hassler*, nr 658, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, angående Chalmers tekniska institut m. m.;

herr *Åqvist m. fl.*, nr 659, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 99, angående obligatorisk sjuårig folkskola m. m.;

herr *Johansson* i Krogstorp *m. fl.*, nr 660, likaledes i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 99;

herr *Molander*, nr 661, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 177, angående inrättande av statens hantverkslänefond m. m.;

herr *Leffler*, nr 662, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 215, angående anslag till fortlöpande konjunkturundersökningar;

herr *Gustafson* i Kasenberg *m. fl.*:

nr 663, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 168, angående försäljning till Bergslagens järnvägsaktiebolag av Dal—Västra Värmlands järnvägar och Åmål—Ärjängs järnväg; och

nr 664, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 100, angående folk- och småskoleseminariernas organisation *m. m.*; samt

fru *Gustafson m. fl.*, nr 665, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 171, angående karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet.

Dessa motioner bordlades.

§ 6.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från konstitutionsutskottet:

nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avgivande av förnyad förklaring i enlighet med bestämmelserna i art. 36, andra stycket, av stadgan för den fasta mellanfolkliga domstolen; och

nr 106, i anledning av väckta motioner om skärpning av utskyldsstrecket såsom villkor för valbarhet till kommunala förtroendeuppdrag;

från statsutskottet:

nr 5, i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1936/1937 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet;

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbetalning av preskriberade skadestånd till viss personal vid statens järnvägar;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för förre vice korpralen N. E. Knapasjö från viss betalningsskyldighet;

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för chauffören A. W. F. Pettersson från viss betalningsskyldighet;

nr 91, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av åttonde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga;

nr 92, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till Jönköpings läns landsting för anskaffande av materiell för yrkesundervisningen vid Höreda skyddshem;

nr 93, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förstärkning av tionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga;

nr 94, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställning om anslag till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten;

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående posthusbyggnad å Kungsholmen i Stockholm; och

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning gjorda framställning om anslag till förskott av kostnader för uppgörande av byggnadsplaner;

från bankoutskottet, nr 103, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående villkoren för pension åt visst indelt manskap vid marinen; samt

från andra lagutskottet, nr 104, i anledning av väckta motioner angående lagstiftning om rätt att utnyttja underjordiska vattentillgångar.

Vidare anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser:

nr 100, till fullmäktige i riksbanken angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning;

nr 101, till fullmäktige i riksgäldskontoret angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning; samt

nr 102, till styrelsen för riksdagsbiblioteket angående verkställd granskning av bibliotekets styrelse och förvaltning.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets betänkanden:

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 § tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316);

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utövändet av statens tobaksmonopol; och

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättning av avgiften för skatteinbetalning över postgiro vid skatteuppbörd i Stockholms stad.

§ 8.

Ordet lämnades nu på begäran till herr **Flyg**, som yttrade: Herr talman! *Interpellation.* 1935 års riksdag beslöt att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande småskolläraryrinnornas arbetslöshet samt att förslag med anledning av denna utredning skulle föreläggas den nu samlade riksdagen. Kort efter detta riksdagsbeslut fick också skolöverstyrelsen sig förelagt detta utredningsärende, och överlämnade sitt resultat till regeringen i augusti förra året. Allt syntes sålunda ordnat för att en proposition i ärendet i år skulle kunna avlätas till riksdagen, så att här ifrågavarande arbetslöshet sålunda äntligen skulle kunna få sin lösning.

Nu har emellertid regeringen för några veckor sedan på nytt återremitterat ärendet till skolöverstyrelsen för ny utredning. Ej utan skäl är att förmoda, att ärendet således ej kommer till avgörande vid denna riksdag. Om en överarbetning av skolöverstyrelsens första utredning var behöfvig, synes denna kunna ske utan att frågans avgörande behövt förskjutas framåt ytterligare ett år minst.

Nu vilar över detta ärende en ovisshet, som verkar oroande för dem, som saken egentligen rör. Skäl till sådan oro mena de sig finna däri, att detta arbetslöshetsproblem sammankopplats med frågan om sänkning av antalet barn i skolklasserna. Detta är ett ur kostnadssynpunkt invecklat problem, som säkerligen kräver lång tid för utredningar, yttranden och remisser. Att låta lärarinnornas arbetslöshet vara beroende av utgången av ett dylikt ärende, synes de arbetslösa vara oriktigt. Deras arbetslöshet är av den karaktär, att snara åtgärders vidtagande är av behovet påkallat. Denna fråga synes därför böra lösas så snart som möjligt och oberoende av andra skolpolitiska frågor.

Då det synes mig önskvärt att ovissheten över ärendets vandrings behöves skingras genom ett uttalande av vederbörande statsråd, ber jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet få framställa följande frågor:

1. Av vilka skäl har den här berörda frågan återremitterats till skolöverstyrelsen för förnyad utredning?

2. När anser statsrådet sig kunna inkomma med förslag i frågan till riksdagen?

Ifrågavarande anhållan bordlades.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Björling</i>	under	3	dagar	fr. o. m. den	23	mars,	
› <i>Törnkvist</i> i Bjuv	›	4	›	›	›	22	›
› <i>Karlsson</i> i Grängesberg	›	5	›	›	›	21	›
› <i>Andersson</i> i Prästbol	›	5	›	›	›	22	›
› <i>Jacobsson</i>	›	5	›	›	›	22	›
› <i>Johansson</i> i Krogstorp	›	2	›	›	›	23	›
› <i>Gustafson</i> i Vimmerby	›	5	›	›	›	21	›
› <i>Olsson</i> i Staxäng	›	6	›	›	›	23	›
› <i>Persson</i> i Grytterud	›	4	›	›	›	23	› och
› <i>Anderson</i> i Norrköping	›	2	›	›	›	23	› .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.14 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 21 mars.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att herr riksdagsman K. A. Ryberg, Dalum, är på grund av sjukdom fortfarande oförmögen till arbete t. o. m. 4 april, intygas härmed på heder och samvete.

Dalum den 18 mars 1936.

E. N. V. Ericsson,
leg. läk.

§ 2.

Föredrogos var för sig samt hänvisades till statsutskottet de å kammarens bord vilande motionerna:

- nr 658 av herr *Hassler*;
- nr 659 av herr *Åqvist m. fl.*;
- nr 660 av herr *Johansson* i Krogstorp *m. fl.*;
- nr 661 av herr *Molander*;
- nr 662 av herr *Leffler*;
- nr 663 och 664 av herr *Gustafson* i Kasenberg *m. fl.*; samt
- nr 665 av fru *Gustafson m. fl.*

§ 3.

Vidare föredrogos, men bordlades åter bevillningsutskottets betänkanden nr 18—20.

§ 4.

Härefter föredrogs herr *Flygs* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda men då bordlagda anhållan att till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet få framställa spörsmål i fråga om åtgärder mot småskollärarynnornas arbetslöshet; och blev ifrågavarande anhållan av kammaren bifallen.

§ 5.

Härpå föredrogs vart efter annat statsutskottets utlåtanden:

nr 48, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv för kronans räkning av vissa jord- och vattenområden vid Stadsforsen i Indalsälven m. m.; och

nr 49, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående restaurering av Gustaf III:s paviljong i Haga; samt första lagutskottets utlåtande, nr 23, i anledning av väckta motioner rörande klockares m. fl. befattningshavares avlöningsförhållanden.

Kammaren biföll vad utskotten i dessa utlåtanden hemställt.

§ 6.

Till avgörande förelåg nu första lagutskottets utlåtande, nr 24, i anledning av väckt motion om ändring i gällande bestämmelser angående besvär över förslag till organist- med flera befattningar.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 480, vilken behandlats av första lagutskottet, hade herr *Pehrsson* i Göteborg föreslagit, att riksdagen ville besluta att bestämmelserna, att besvär över förslag till organist- och klockarbefattningar och till lärartjänster vid folkskola och till förenade sådana tjänster endast finge anföras, sedan valet eller tillsättningsåtgärden skett, måtte upphävas och att besvär måtte i vanlig ordning få anföras över upprättandet av förslag till nämnda tjänster.

Om ändring i gällande bestämmelser angående besvär över förslag till organist- m. fl. befattningar.

Utskottet hemställde, att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Sedan utskottets hemställan föredragits, anförde:

Herr **Pehrsson** i Göteborg: Herr talman! När jag fick i hand första lagutskottets utlåtande i anledning av den utav mig väckta motionen angående formerna för besvär avgivande över förslag till organist- och klockarbefattningar m. m., fick jag ett mycket starkt intryck av att ingen av lagutskottets ledamöter haft tillfälle att vara med om att sätta upp förslag till en organist- och klockarbefattning, utan att utskottet står ganska främmande inför de förhållanden, som här äro för handen. Jag skall komma tillbaka till detta senare.

Det är emellertid en annan sak, jag icke kunnat undgå att lägga märke till, och det är, att utskottet, först på sid. 17 i utlåtandet, betonar, att denna fråga ligger under Kungl. Maj:ts prövning. Samma uttryck förekommer ånyo alldeles i slutet av motiveringen, där utskottet hänvisar till att denna fråga bragts under Kungl. Maj:ts prövning redan genom skrivelse av 1932 års kyrkomöte. Det skulle vara av synnerligt intresse att få höra lagutskottets motivering, då — jag måste säga det — jag icke funnit något som helst bemötande i sak av de synpunkter, som i motionen blivit förebragta. Vad jag först och främst

Om ändring i gällande bestämmelser angående besvär över förslag till organist- m. fl. befattningar. (Forts.)

vill peka på är de svårigheter som möta vid upprättande av ett förslag till en organistbefattning. Här komma sökande med examina från olika håll. Man har examen från Kungl. musikaliska akademien. Man har examen från olika stiftsorganister, som fått förordnande att förrätta sådan examen, och härtill kommer dessutom, att en stor del av de organister, som söka — jag har personlig erfarenhet av detta, eftersom jag haft den bekymmersamma uppgiften att vara med om att uppgöra förslag till organistbefattningar — förete mycket ofta intyg från främmande musikkonservatorier, såsom från Berlin, från Leipzig, vilket man särskilt betonar såsom betydelsefullt, eftersom där finns Johann Sebastian Bachs efterträdare vid Thomaskyrkan, samt från Brünn, Dresden, Prag o. s. v. Alla dessa synpunkter äro, särskilt för en icke-fackman på musikens område, synnerligen svåra att behärska. Huru man än försöker att efter bästa förstånd och samvete sätta upp förslag och beräkna betygens värde, är det alltid möjligt att anföra klagomål. Ty vederbörande klagande kräva ofta, att kyrkorådet skall beräkna värdet av betyg, allt eftersom de utfärdats av olika myndigheter, trots att dessa enligt lag ha samma behörighet.

Sedan ha vi frågan om tjänstetiden och platsen för tjänstgöringen, och här komma vi till samma diffusa läge. En sökande har nämligen kanske tjänstgjort vid en domkyrka och en annan vid en liten landskyrka, men kan ändå vara synnerligen välmeriterad. Vidare framhålles det i besvären, att orgeln på det ena stället och orgeln på det andra stället ha olika möjligheter och sätta mycket olika krav på organistens skicklighet, och till allt detta kräver man, att kyrkorådet skall vara förpliktadt att taga hänsyn vid förslaget upprättande. För ett kyrkoråd måste det innebära mycket stora svårigheter att under dessa förhållanden göra det rätta avvägandet. Härav följer också, att när klagomål anföras, vilket ju är mycket vanligt, dessa i regel gälla förslaget. Dessa olägenheter, som jag här påpekat, synas mig starkt tala för motionens yrkande.

Nu har utskottet — jag vill stanna ett ögonblick därvid — i sin motivering huvudsakligen talat om tillsättningen av *lärtjänster*. Då jag i min motion tog med *lärtjänster* var det därför att, såsom utskottet också säger, »förfarandet vid tillsättning av organist- och klockarbefattningar bör av lätt insedda skäl så nära som möjligt ansluta sig till förfarandet vid tillsättning av folkskollärtjänster». Emellertid hade icke utskottet varit nödsakat att i sin motivering taga upp *lärtjänsterna* såsom det huvudsakliga. Jag medger gärna, att det var mest ur enhetlighetssynpunkt, som jag tog med dem. Däremot är det givet, att förenade tjänsterna komma in i en och samma kategori därvidlag.

När jag nu här tar upp denna fråga, som fått ett enhälligt avstyrkande, är det naturligtvis därför, att jag har den förhoppningen, icke att kunna åstadkomma någonting här i kammaren, men att denna fråga måtte kunna tagas upp till omprövning i ett annat sammanhang, eftersom här föreligger en av utskottet två gånger åberopad skrivelse till Kungl. Maj:t. Bakom detta krav stå — jag vågar säga det — de som i synnerligen stor utsträckning äro verkligt sakkunniga på området. Det är icke bara en enstaka motionär, som hittat på något mer eller mindre obetydligt, utan här stå bakom ett enhälligt kyrkomöte och ett enhälligt kyrkomötesutskott. Visserligen kan man lite lätt avvifta en enstaka motionär och säga: Det här bry vi oss icke om — men här står vår mest sakkunniga institution enhälligt bakom. Jag skall också tillåta mig, för att få det till protokollet, att anföra det yttrande, som år 1932 gjor-

Om ändring i gällande bestämmelser angående besvär över förslag till organist- m. fl. befattningar. (Forts.)

des av Sveriges allm. organist- och kantorsförening. Då sammanfattning av synpunkterna är mycket klart gjord däri, tror jag, att det kan ha sin betydelse att få detta till protokollet. Det talas här om, att den avskikt icke vunnits, som låg till grund för den år 1894 vidtagna förändringen av besvärsordningen med besvärs framläggande vid viss tidpunkt *efter valet*, varigenom man »trodde sig kunna begränsa klagomålen och därmed förebygga onödigt tidsutdräkt vid tillsättningen». Här sägs det: »Emellertid har erfarenheten visat, att denna avsikt icke vunnits. Man kan tvärtom konstatera, att klagomålen i hög grad tilltagit, och genom denna samröra mellan förslag och val har tillsättningen blivit mera komplicerad. — Vid varje val förekomma olika meningar, och rösterna fördelas på de å förslaget uppförda. Den, som erhållit de flesta rösterna, förklaras vald. De kandidater, som fallit igenom, samt deras anhängare anföra besvär och söka med all makt att få valet upphävt. De koncentrera sig på att få *förslaget* upphävt och att få den valde avförd från förslaget, oavsett vilket förslagsrum han än innehar. Hela församlingen delar sig i skarpt motsatta partigrupper, och den valde blir ofta utsatt för de mest hänsynslösa angrepp. Så kan det hända, att en av de å förslaget uppförda får vika för en medsökande, som genom utslag uppföres i hans ställe. Då kommer nytt val och nya klagomål, och efter 2 å 3 års strider får den segrande äntligen tillträda sin befattning. Nu skulle man tro, att striden vore slut, men så är långt ifrån förhållandet. Upproret i församlingen har lämnat efter sig bitterhet i sinnena, och den nye organisten har att motse en mängd svårigheter av varjehanda slag. Han får under många år, kanske hela livet igenom, känna en avog stämning, som i hög grad förbittrar hans liv och i väsentlig grad hindrar honom att fullgöra sin uppgift såsom han önskade.»

Nu förstär jag, att detta intresserar kammarens ledamöter mycket litet, men dem, det här gäller, intresserar det så mycket mera, och därför vore jag tacksam, om en och annan åtminstone ville lyssna till vad herrar organister ha att säga. — »Det händer ofta att en sökande, som blivit uppförd å förslag men icke blivit vald, ledsnar på att under flera års klagomål vara bunden vid den sökta tjänsten och därför antingen begär att bli fri från förslaget eller utan vidare söker annan tjänst. Härigenom uppstå nya komplikationer, och förhållandena tilltrasslas ännu mera och ge stoff till ytterligare anledningar för klagomål. — Den oreda, som nu råder, bör icke få fortfares längre. Den skada, som dessa kaosförhållanden redan åstadkommit, kan bli ödeläggande för kyrkomusiken och dess utövare, om ej rättelse vinnes.» Detta yttrande gick ut till organistföreningarna över hela landet, och de olika organistföreningarna ha instämt till fulllo samt uttalat sin glädje över att under tiden kyrkomötet lämnat sitt stöd åt denna deras uppfattning.

Jag vill vidare med några siffror bestyrka riktigheten av mina uppgifter. Jag behöver icke gå utanför min egen stad. Vi hade ett val i Göteborgs stift, som på grund av sådana klagomål, som jag här har påtalat, kom att draga ut i ungefär ett och ett halvt år. Jag har också i Göteborgs domkapitel undersökt, hur besvären ligga till, och det har därvid visat sig, att av de 44 besvär, som ha anförts under fem år, icke mindre än 34 inneburet klagomål över förslag.

Jag har djärvt taga kammarens uppmärksamhet i anspråk i den förhoppningen, att herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet, till vilken första lagutskottet — jag hade så när sagt direkt har vädjat — skulle vilja taga i beaktande den kyrkomötets skrivelse, varom utskottet talar. Herr statsrådet är ju alldeles oberoende av vad beslutet här i dag kan bli. Denna fråga har nämligen, såsom här visats, från församlingarnas såväl som organisternas synpunkt en icke ringa betydelse.

Om ändring i gällande bestämmelser angående besvär över förslag till organist- m. fl. befattningar. (Forts.)

Jag vill också erinra därom, att det för närvarande ställer sig mycket besvärligt för de sökande själva med dyrbara resor och bundenhet vid förslaget. Ja, säger man, i Göteborg är det väl bara sökande från Göteborg, och för dem är det icke så farligt! Jo, mina herrar, vi ha i Göteborg haft sökande också från Gällivare, från Skellefteå, från Stockholm o. s. v. Alla dessa måste i regel själva bekosta sina resor, och de löpa sedan den risken, att när de kommit upp på förslag, och avlagt prov och kanske rent av fått rösterna vid valet, så kanske det hela blir av noll och intet värde, därför att de avföras från förslaget. Det är icke rätt mot dessa sökande att låta nuvarande förhållanden bestå.

Med hänvisning till vad jag här har sagt och med uttalande av den förhoppningen, att herr statsrådet ville taga dessa synpunkter i beaktande i samband med härmed sammanhängande frågor, då vi nu stå inför ett nytt kyrkomöte, ber jag för ordningens skull, herr talman, och då jag anser att skälen för motionens yrkande äro ganska självklara, att få yrka bifall till densamma.

Herr Lindqvist: Herr talman! Jag hade icke väntat, att herr Pehrsson skulle göra det yrkande, som han nu gjorde om bifall till sin motion. Jag fattar emellertid hans yrkande så, att herr Pehrsson åtminstone icke tänker driva det till votering.

Herr Pehrsson sade i början av sitt anförande, att utskottet hade stått främmande för den fråga, som han här har fört fram inför riksdagen. Jag tror icke, att detta är riktigt, herr Pehrsson, på annat sätt än att man skulle kunna säga, att utskottets ledamöter icke ha sysslat med frågor av detta slag på samma sätt som herr Pehrsson. Är detta hans mening, kan jag ge honom rätt, men eljest förhåller det sig verkligen så, såsom både motionären och andra kunna se av utskottets betänkande, att utskottet ägnat herr Pehrssons motion mycket stor uppmärksamhet, detta så mycket mera som motionen vid första läsningen verkade ganska bestickande. Det föreföll vid första genomläsningen, som om det skulle ligga mycket berättigat i motionen. Det tror jag också, att det gör. Det är emellertid enligt utskottets mening icke möjligt att komma ifrån de svårigheter, som nu råda, genom att gå in för ett bifall till herr Pehrssons motion.

Utskottet har själv sagt i början av sitt uttalande, att utskottet icke vill bestrida, att olägenheter i vissa fall kunna uppkomma med den nu gällande ordningen för besvärns anförande vid här ifrågavarande tjänstetillsättningar, men utskottet framhåller sedan de svårigheter, som skulle komma att stå kvar och som icke kunna undgås, ifall man går den väg, som motionären anbefaller. Jag tror därför, att om man skall kunna få någon ändring till stånd, så får man söka komma fram på andra vägar än motionären har föreslagit.

Sedan skulle jag vilja säga ett par ord i anledning av herr Pehrssons uttalande om att den verkliga sakkunskapen stode på hans sida. Jag vill visserligen icke bestrida, att det ligger mycken sakkunskap bakom motionen, såsom motionären här framhöll, men det är dock icke hela sakkunskapen, som är ense med honom. Det skulle vara ganska intressant, om man exempelvis frågade skolöverstyrelsen, vilken väl också får räknas till sakkunskapen i detta fall, om den icke vill ge utskottet rätt i vad det har anfört.

Det kan vara tillräckligt med vad jag här har sagt, herr talman, om utskottets ställning till herr Pehrssons motion. Då jag icke vill läsa upp vad utskottet har skrivit, hänvisar jag de närmare intresserade till utskottets motivering för sitt avstyrkande.

Om ändring i gällande bestämmelser angående besvär över förslag till organist- m. fl. befattningar. (Forts.)

Med hänvisning till detta och vad jag här har anfört ber jag att få hemställa om bifall till utskottets yrkande om avslag å motionen.

Herr **Pehrsson** i Göteborg: Det kan, herr talman, vara ganska onödigt att riva upp en debatt i en fråga, som ligger till på detta sätt, men jag tror, att det hade varit av synnerligt värde för den fortsatta behandlingen av ärendet, om den ärade talesmannen för utskottet hade velat icke bara i all allmänhet tala om de av utskottet anförda skälen — jag har nämligen icke hittat några skäl i utskottets betänkande — utan även hade anfört dem, så att vi fått dem till protokollet. Jag ber om ursäkt för att jag använder ett sådant uttryck mot en så värnadsbjudande institution som första lagutskottet, men utskottet har egentligen bara helt allmänt viftat bort frågan. Jag har icke kunnat finna annat än att den motivering, som utskottet förebragt, bara gäller folkskolelärare, och i denna uppfattning styrkes jag av herr Lindqvists yttrande om att skolöverstyrelsen skulle ha ställt sig som sakkunnig i fråga om upprättandet av förslag till organisttjänster. Jag har dock mycket svårt att tänka mig, att ärendet skulle ha varit remitterat till skolöverstyrelsen utan att riksdagen fått kännedom om vad skolöverstyrelsen har sagt. Efter detta åberopande av utskottets talesman vore det emellertid mycket intressant att få veta vad skolöverstyrelsen har sagt, icke om folk- eller småskolelärare, utan om organisttjänster, om nu kungl. skolöverstyrelsen räknar sig såsom sakkunnig i fråga om organisttjänster. Jag finner ingenting härav i betänkandet, liksom jag icke där heller finner någon annan motivering än att man säger, att det komme icke att bli bättre än förut, om motionens yrkande antoges. De personer, som i kyrkomötet ha uppgjort detta skrivelseförslag, äro ledamöter av domkapiteln, som ha hand om dessa klagomål och besvär, som inkomma i all oändlighet. Organisterna själva ha, såsom jag förut anförde, delat kyrkomötets uppfattning.

Jag har icke funnit några skäl anförda av utskottet annat än så där i all allmänhet. Det vore mycket intressant att få skälen till protokollet för frågans fortsatta behandling. Jag hoppas nämligen, att den skall kunna komma fram under annan form.

Jag vidhåller, herr talman, mitt yrkande.

Herr **Lindqvist**: Herr talman! Skolöverstyrelsen har icke, som herr Pehrsson mycket väl vet, haft denna motion på remiss. Det har jag icke heller sagt. Eftersom vi ha en representant för skolöverstyrelsen här, sade jag, att det kanske skulle vara av visst intresse att få höra vad skolöverstyrelsen skulle säga, om den skulle yttra sig i ärendet. I så fall kanske herr Pehrsson finge höra — det är alltså bara ett antagande — att han icke har hela sakkunskapen på sin sida.

När herr Pehrsson efterlyser en fylligare motivering än utskottet har presterat — han säger rent av att det icke finns någon motivering — så vill jag säga, att herr Pehrsson har ovanligt stora fordringar på ett utskott, när herr Pehrsson icke är nöjd med den enligt min uppfattning mycket starka motivering, som finns på sid. 17 och fram till utskottets avslagsyrkande.

Härmed var överläggningen slutad. Herr talmannen framställde propositioner dels på bifall till utskottets hemställan, dels ock på avslag därå samt bifall i stället till den i ämnet väckta motionen; och blev utskottets hemställan av kammararen bifallen.

§ 7.

Slutligen föredrogos vart för sig:

första lagutskottets utlåtanden:

nr 25, i anledning av väckt motion om viss ändring av bestämmelserna rörande förening av folkskolläraryrke med organist- eller klockarsyssla; och

nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.;

andra lagutskottets utlåtande, nr 22, i anledning av väckt motion angående förbättring av skogsarbetarnas härbärgen under avverkningstiden; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 31, i anledning av väckta motioner om nedsättning av viss aktiebolaget Per Holms elektricitetsverk i Strömsund påfordradsfiskeavgift;

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden i Stockholm m. m.;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av medel ur domänverkets markinköpsfond för förvärv av fastigheterna Gammen nr 8 och 9 i Luleå stad;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 32 § lagen den 7 juni 1934 (nr 241) om allmänna vägar; och

nr 35, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av lägenheten Stockö mjöl- och sågkvarnar nr 1 och 2 i Söraby socken av Kronobergs län jämte i ämnet väckt motion.

Kammaren biföll vad utskotten i nämnda utlåtanden hemställt.

§ 8.

Avgåvos följande motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 219, angående omläggning av skyddshemsverksamheten m. m., nämligen:

nr 666 av herr *Hilding m. fl.*;

nr 667 av herr *Magnusson* i Skövde *m. fl.*; och

nr 668 av herr *Brännström* i Burträsk *m. fl.*

Vidare avlämnades nedannämnda motioner, nämligen av:

herr förste vice talmannen *Magnusson m. fl.*, nr 669, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 100, angående folk- och småskoleseminariernas organisation m. m.;

herr *Anderson* i Norrköping, nr 670, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 100;

herr *Westman m. fl.*, nr 671, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 99, angående obligatorisk sjuårig folkskola m. m.;

herrar *Svedman* och *Westerdahl*, nr 672, jämväl i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 99;

herr *Andersson* i Falkenberg *m. fl.*, nr 673, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 177, angående inrättande av statens hantverkslånefond m. m.;

herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*, nr 674, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 206, angående ändrade grunder för statsbidrag till vissa grenar av den slutna sjukvården m. m.;

herr *Hansson* i Rubbestad *m. fl.*, nr 675, om avslag å Kungl. Maj:ts propositioner nr 174, angående vissa ändringar i gällande avlöningsreglementen för nyreglerade verk, och nr 181, angående kvinnliga befattningshavares vid undervisningsväsendet avlöningsförmåner under tjänstledighet för havandeskap *m. m.*;

herr *Lundqvist*, nr 676, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 201, med förslag till allmänt familjepensionsreglemente *m. m.*;

herr *Brädefors*, nr 677, likaledes i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 201; samt

herr *Falk m. fl.*, nr 678, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 207, med förslag till ändring i hälsovårdsstadgan *m. m.*

Slutligen avgåvos följande motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 161, med förslag till förordning angående yrkesmässig trafik med automobil, nämligen:

nr 679—681 av herr *Nilsson* i Göteborg *m. fl.*; och

nr 682 av herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*

Samtliga ovannämnda motioner bordlades.

§ 9.

Anmälades och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 107, i anledning av väckt motion angående utredning rörande inhemsk linodling *m. m.*;

nr 108, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens växtskyddsanstalt för byggnadsarbeten *m. m.*;

nr 109, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående placering i lönehänseende av vissa befattningshavare vid domänverket; och

nr 110, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond.

§ 10.

Till bordläggning anmälades statsutskottets utlåtanden:

nr 7, angående regleringen för budgetåret 1936/1937 av utgifterna under riksstatsens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

nr 50, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av den telegrafverket tillhöriga fastigheten nr 20 i kvarteret Jungfrun i Stockholm;

nr 51, i anledning av väckt motion om nedsättning av räntan å vissa lån ur lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby; och

nr 52, i anledning av väckt motion om sänkning av räntan å lån från statens bostadslånefond.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Nilsson</i> i Steneberg	under	2 dagar	fr. o. m. den	21 mars,
› <i>Andersson</i> i Falkenberg	›	4	›	› 23
› <i>Olsson</i> i Mellerud	›	2	›	› 22
› <i>Hammarlund</i>	›	3	›	› 22

herr <i>Bergström</i>	under 4 dagar fr. o. m. den 23 mars,
› <i>Elmroth</i>	› 3 › › › 24 ›
› <i>Olsson</i> i Rimforsa	› 4 › › › 22 ›
› <i>Brädefors</i>	› 6 › › › 22 ›
› <i>Christiernsson</i>	› 3 › › › 23 ›
› <i>Brännström</i> i Burträsk	› 6 › › › 23 ›
› <i>Jonsson</i> i Skedsbygd	› 4 › › › 21 ›
› <i>Gustafson</i> i Dädesjö	› 5 › › › 23 ›
› <i>Gustafsson</i> i Lekåsa	› 4 › › › 23 ›
› <i>Hilding</i>	› 3 › › › 23 ›
› <i>Blomquist</i>	› 2 › › › 26 ›
› <i>Eklund</i>	› den 23 mars,
› <i>Falk</i>	› 4 dagar fr. o. m. den 23 ›
› <i>Johansson</i> i Hälleforsnäs	› 4 › › › 23 ›
› <i>Eriksson</i> i Sandby	› 3 › › › 24 ›
› <i>Norell</i>	› 6 › › › 23 ›
fru <i>Nordgren</i>	› 4 › › › 24 ›
herr <i>Persson</i> i Falla	› 5 › › › 24 ›
› <i>Hermansson</i>	› 4 › › › 24 ›
› <i>Bengtsson</i> i Norup	› 3 › › › 26 ›
› <i>Hillgård</i>	› 6 › › › 23 › och
› <i>Hallén</i>	› 5 › › › 23 ›

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.49 f. m.

In fidem
Per Cronvall.